

Dinsdag 30 juli 1918 – ochtendeditie

Havre, 29 juli. De koning heeft in zijn antwoord op de telegrammen van de Belgisch parlamentsleden onder meer gezegd: de grondwet kent aan het parlement een essentiële rol toe. Ik prijs mij gelukkig, dat leden van senaat en kamer, te Havre bijeen, aan de regering hun medewerking zijn komen brengen en dat zij, bezield door de geest van eenheid, waarvan onze landgenoten in het bezette gebied zulk een bewonderenswaardig voorbeeld geven, arbeiden aan de voorbereiding van de oplossingen, die het herstel van het vaderland zullen verzekeren.

Dinsdag 30 juli 1918 – avondeditie

Uit de Vlaamse beweging (ingezonden).

Ede, 26 juli.

Hooggeachte redactie,

Het is werkelijk onuitstaanbaar voor de eerlijke Vlamingen, dat uw medewerker blijft voortgaan met vertroebelende insinuaties, die er op berekend zijn de "actieve passieven", zoals hij ze noemt, in verdenking te brengen.

In zijn correspondentie van woensdag zijn er weer enige staaltjes van die zonderlinge praktijken te vinden. Als er nu toch een houding klaar en duidelijk is en tegenover de activisten en tegenover de regering en tegenover de franskiljons, dan is het toch wel die van het Vlaams-Belgisch Verbond. De punten, die ieder toetredend lid moet ondertekenen zijn destijds in alle bladen opgenomen, ze zijn tot in den treure herhaald en toch komt uw medewerker aanzetten met

allerlei verdenkingen, die alleen kunnen leiden tot verduistering der toestanden.

Sprekend van de overneming van uitlatingen en mededelingen uit van Cauwelaert's blad door de persorganen der activisten – uw lezers dienen te weten, dat die bladen de gewoonte hebben die uitlatingen te verminken en te verknoeien – zegt uw medewerker, dat de opstellers van Vrij België "toch maar verder doen alsof dit misbruik niet gemaakt werd" wat ten eerste een leugen is en ten tweede een lasterlijke aantijging.

"Het is niet gemakkelijk – zegt hij verder – op te maken waar deze afdeling van actieve niet-activisten heen wil". – Weeral een vertroebeling! Uw medewerker weet zeer goed waar ze naartoe wil en indien hij de standregels van het Vlaams-Belgisch Verbond leest – en ik weet, dat hij ze heel goed kent – moet hij de zaken niet op zo'n oneerlijke manier voorstellen.

Vervolgens stelt hij een menigte vragen. Hij zou willen weten hoe we staan tegenover onze vroegere partijgenoten, de activisten, of we met hen nog zullen meewerken, hoe we staan tegenover de vele goede en minder goede dingen die de activisten hebben verwezenlijkt, wie er nu werkelijk de schuld draagt van wat op Vlaams gebied voorviel, wanneer ze hun houding tegenover de Belgische regering bepaaldelijk zullen vaststellen.

Uw medewerker stelt alleen die vragen om onze houding als minder zuiver te doen doorgaan. Hij kent onze houding, weet waar we naartoe willen en toch vult hij kolommen vol met geniepige rond de pot draaijerij!

Wat wilt ge? – Er zijn mensen die hun hele leven niets anders doen dan veroordelen en afkammen, die nooit opbouwen, die in alles stof

vinden om – in het donker – te konkelen en die feitelijk niet weten wat ze zelf willen!

Ik ken zo een semi-prof., die op de stichtingsvergadering van het Vlaams-Belgisch Verbond vier uur lang stokken in de wielen heeft gestoken, niet uit overtuiging, want hij bekende daar voor allen die het horen wilden dat hij zelf nog niet wist of hij na de oorlog al dan niet voor bestuurlijke scheiding en dergelijke zou zijn ...

Welnu, een man van dat soort is uw medewerker, zou hij, die zo listig en diplomatisch vragen kan stellen, eens willen verklaren hoe zijn houding zal zijn na de oorlog? Zal hij, eens in België teruggekeerd, waar hij zeker hoopt een belangrijke rol te spelen – het zal niet gaan! – de hand geven aan de activisten, de franskiljons nalopen of in het gevele komen bij de passieven, of zal hij geheel alleen blijven staan in zijn "isolement sublime" wat misschien nog het allerbeste zou zijn?

Dat hij ons dat eens bekend maakt, dan zullen zijn artikels voor ons ook meer waarde hebben.

Met dank voor de plaatsing,

Hoogachtend,

Emiel Hullebroeck,
lid van het hoofdbestuur van het Vlaams-Belgisch Verbond.

Onze medewerker antwoordt hierop:

Toon en betoogtrant van dit briefje leveren, ten overstaan van de lezers van de Nieuwe Rotterdamsche Courant die de Belgische bladen niet inzien, het meest doorslaande bewijs van de gegrondheid van mijn bewering in het geïncrimineerde stuk, waar ik, sprekend van de groep der actieve niet-activisten ("actieve passieven"

beschouwde ik als een tegenspraak in de termen), het had over hun zelfingenomenheid, die bij hen de overtuiging vestigt, dat zij de enige te volgen richting kennen en dat ze hun eigen strategie hebben". En tot deze strategie behoort dan de ondergeschikte tactiek, om zich steeds als de enige gewettigde woordvoerders voor te doen van wat vier miljoen Vlamingen voelen; om zich steeds als de zuiveren en tevens als de vervolgdgen aan te stellen; om zelfs als ketterjagers op te treden tegen al wie naar hun eerlijk bedoelen vorst – het is vermakelijk, waar ze dan telkens en telkens weer op persoonlijke motieven zinnen, die ik, wat mij betreft, gelukkig niet begrijp – en om hen, die het wagen, hun meningen enigszins te bestrijden, hooghartig te beschuldigen van opzettelijk vertroebelen, van geheimzinnig gekonkel en weet ik wat al meer van dit zeer bijzonder vocabularium van de oude Belgische politieke strijd.

En waarachtig, daar krijgen we nu zelfs in de Nieuwe Rotterdamse Courant de proef op de som.

Mijn geachte opponent is, als ik me niet vergis, de in vele Hollandse steden optredende liederencomponist en -zanger. Van mij zal hij niet te leren hebben, dat men nog geen hele symfonie gecomponeerd heeft, als men maar een leidmotief heeft gevonden. Welnu, het gaat eveneens zo in de politiek. Voor een partij is een principiële programma nog niet alles, en in deze tijden komt het meer dan ooit aan op de gevolgde tactiek, en de betekenis, die zij door de omstandigheden krijgt, komt het aan op de aangewende actie en haar gerechtigheid en doelmatigheid. Ik zegde: aan het programma, dat het Vlaams-Belgisch verbond had laten verschijnen in de Nederlandse pers, hebben wij al veel, doch nog meer is in het donker gebleven van wat men in deze tijd graag helder zag. Ik stelde een paar vragen, waarvan de beantwoording in staat zou zijn, veel klaarheid te brengen in het onduidelijke, dat niet alleen ik, doch ook alle Belgische bladen, op de beide na, die dezelfde tactiek volgen, menen waar te

nemen in de houding van het Vlaams-Belgisch Verbond. Het bestuurslid van het Vlaams-Belgisch Verbond had hier nu een geschikte gelegenheid, om die houding zuiver af te tekenen. De heer H. ontwijkt liever de – zal ik het noemen: de moeilijkheid? Hij verkiest het, de vraag te stellen ... Aan mij, die niets meer beoog te wezen dan slechts een simpele kroniekschrijver.

Waar bepaalde antwoorden op bepaalde vragen de gewenste opklaring konden brengen, lijkt ook deze tactiek niet de handigste, laat staan de moedigste vanwege personen, die een gewichtige rol spelen en spreken in naam van "de eerlijke Vlamingen"... (Wat moeten er een legioen oneerlijke Vlamingen zijn! ...) Dit minder kranige wordt mij enigszins begrijpelijk, als ik de heer H. hoor vertellen, dat het in de vergaderingen van zijn verbond mogelijk is, vier lange uren stokken in de wielen te steken.

Het spijt me, de heer H. gestoord te hebben in het vreedzaam genieten van zijn zomerrust in zijn Edens verblijf, maar ik kan het heus niet helpen als ik het hem, zomin als zijn tegenstanders, niet geheel naar de zin maak. Ik heb mij voorgenomen, op de meest objectieve wijze een openbare kroniek te publiceren van wat in de Vlaamse Beweging, tijdens en door de oorlog, aan het worstelen en aan het wentelen gaat, en als ik waar wil zijn, moet het wel gebeuren tot ongenoegen nu van deze dan van gene onder de partijen, die tegenover elkaar staan. Van alle zijden komen goed- en afkeuringen. Ik dank voor de belangstelling: doch er wordt slechts in zoverre aandacht aan geschonken, als deze oordeelvellingen een bewijs zijn van mijn volslagen objectiviteit. Van deze objectiviteit laat ik mij niet afleiden door partijen, die hun tactiek regelen naar de zich wijzigende omstandigheden en belang kunnen hebben bij enige verdoezeling.